ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು, ಅವು ಕೇವಲ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದೂ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ದುಡ್ಡೂ ಜನರದ್ದು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್‌ಟಿನ್ಯೂಯಸ್ ಆಗಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಖಾಸಗೀಯವರನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ಪೀಕರ್, ರಾಜ್ಯಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥೇಧೆಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒದಗಬೇಕಾದ ಶೇಕಡ 18 ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Mr. SPEAKER.—The supplementary cannot be allowed as it is outside the scope of the question.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಸ್ಪೀಕರ್, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಡೀಟೇಲ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಈಗ ಇಜೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹಣ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದೆಯೋ ? ಯಾವು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಲಾಭ ಬಂದರೆ ಯಾವು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಲಾಭ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now Next Question.

Sri ABDUL KHUDUS ANWAR.—I request the Chair to give me chance to put a supplementary.

Mr. SPEAKER.—15 Minutes have been spent on this question. Therefore I have already called the next question.

Sri ABDUL KHUDUS ANWAR.—If that is so I walk out.

(*The Hon. Member withdrew*)

Non-Payment of Pension to Retired Teachers of Belgaum

54. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that some of the retired teachers of Belgaum City and Taluka Belgaum have not received their pension since 1963 :

(*b*) if so, the number of such retired teachers ;

(*c*) the reason for the non-payment of pensions to them ;

(*d*) the steps taken by Government to dispose of such cases immediately ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) 260. (i) Primary Schools :—

(a) District School Board	...	190
(b) Municipal School Board	...	22
		212

(ii) Secondary Schools and Teachers Training Institutions:--

(a) Belgaum City	21
Belgaum District	27
	48

(*c*) Due to non-maintenance of Service Registers, incompete records of pension, break in service and non-furnishing of certain information called for in most of the pension cases.

(*d*) Circular instructions have been issued to all the Deputy Directors of Public Instruction and Educational Inspectors to finalised the pension cases and some doubts in preparing pension cases have also been clarified. Action is being taken to settle the pension cases.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether it has come to the notice of the Government that some of the retired teachers have died without getting the pension ?

†**Sri K. V. SHANKARA GOWDA.**—No, Sir. The reason is explained in the answer itself. The delay is due to so many technical reasons that the records are not properly built up. In some cases no service Registers are maintained properly. There are two or three Government orders in respect of these matters. In the meanwhile, there was some sort of technical objection and some papers were returned by the Accountant General and that is why there was delay.

Sri N. B. SIRDESAI.—Since when pension cases are pending and how long the Government will take to settle those cases ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It will be done very shortly.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಾಗಿನಿಂದ ಪೆನೆಷನ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—1963ರಲ್ಲಿ 1966 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1967 ರಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ರಾಭ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ರಿಜೈರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಪ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಫಾರಂ ಸರಿಯಾಗಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಸರ್ವಿಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್ಷನ್ ತಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ. ಈ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Sri B. B. SAYANAK.--Is it a fact that because the teacher class is a negligible one, pension is not paid to them immediately after their retirement ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It is not so. The teachers are the most important class of servants.

Lift Irrigation Schemes

70. **Sri M. K. BOMME GOWDA** (K. R. Pet).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

(*a*) whether there is any proposal to provide Lift Irrigation Schemes under K. R. Sagar Tank Bed Area ;

(*b*) whether any representation has been received by Government to take up the Lift Irrigation Schemes under K. R. Sagar and Hemavathi river bank in K. R. Pet Taluk ?

Smt. BASAVARAJESHWARI (Deputy, Minister for Social Welfare) [On behalf of SRI A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation)]. –

(*a*) The proposals are under examination.

(*b*) Yes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೆಗೌಡ.—ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ?

† ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಕೆ. ಆರ್. ಸಾಗರದ ಎರಡು ಸ್ಕೀಂಗಳು ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿಯ 7 ಸ್ಕೀಂಗಳು ತಯಾರಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಹೇಮಾವತಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 7 ಸ್ಕೀಂಗಳು ಯಾವ ಯಾವದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.--ಚಿಕ್ಕಮಂದಗೆರೆ, ಮಾರಗೊಂದನಹಳ್ಳಿ, ಕಾಡಿಹೊನೂರು, ಬಳ್ಳಬೆಟ್ಟದ ಹಳ್ಳಿ, ದೊಡ್ಡಗಜ್ಜೆ, ಮುಲಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ, ಎಲ್ಲಹಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.— ಹೇಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸ್ಕೀಂ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಏಜೆನ್ಸಿ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಇದುವರಗೂ ಕೆಲಸ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಇವುಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕು ? ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಚಿಕ್ಕಮಂದ್ಡಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದುಲಕ್ಷ 33 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿದು ಅಬ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಆ ಸಮಾಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.